

Programowanie ekstremalne (XP)

Ewa Namysł

Uniwersytet Śląski

10 marca 2022

Spis treści

Czym jest XP?

Podstawowe wartości XP

Praktyki XP

Wady i zalety XP

Podsumowanie

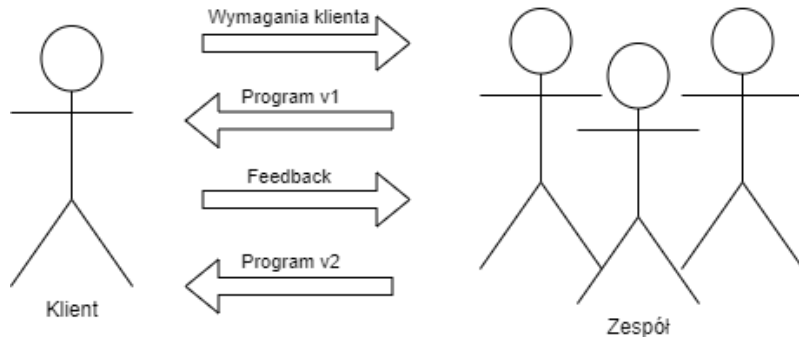
Czym jest XP?

Programowanie ekstremalne (eXtreme programming):

Metodologia tworzenia oprogramowania, kładąca nacisk na dostosowanie się do zmieniających się w czasie wymagań klienta.

Jedna z metod programowania zwinnego,
rozwinęta w latach dziewięćdziesiątych przez Kenta Becka.
Zbiór praktyk XP został sformalizowany w jego książce
Extreme Programming Explained.

Przykład

Charakterystyczne cechy XP

- Klient jest częścią zespołu, obie strony pozostają w ciągłym kontakcie.
- Brak dokumentacji projektu, skupienie na informacji zwrotnej od klienta.
- Małe, ale częste wydania wersji.
- Minimalizacja złożoności oprogramowania, rozwijanie go w miarę potrzeb.
- Programiści pracują w parach.
- XP stosowane jest głównie w małych i średniej wielkości projektach.

Podstawowe wartości programowania ekstremalnego

- Komunikacja
- Prostota
- Feedback
- Odwaga

Komunikacja

W programowaniu ekstremalnym nie wykorzystuje się zazwyczaj dokumentacji, dlatego jednym z najważniejszych aspektów jest komunikacja nie tylko pomiędzy członkami zespołu, ale też z klientem.

Celem XP jest przedstawienie założeń projektu w jak najprostszy sposób, dzięki czemu programiści mają spójną wizję.

Prostota

Budowanie systemów w prosty sposób.
Unikanie złożoności, skupienie się na aktualnych potrzebach.
Wykorzystywanie zasady KISS (*'Keep It Simple, Stupid!'*).

Feedback

Produkt rozwijany jest w krótkich iteracjach
i dostarczany do klienta.

Postępy pracy są oceniane przez klienta, a feedback
wykorzystywany jest przy wprowadzaniu zmian.

Ważnym aspektem jest zadawanie pytań, stąd istotna jest bliska
kooperacja klienta i zespołu developerskiego.

Odwaga

Umiejętność podejmowania decyzji.
Szczerość w kontaktach między członkami zespołu i klientem.

Praktyki programowania ekstremalnego

W sumie dwanaście praktyk w czterech obszarach.

Omawiane obszary:

- Planowanie
- Projektowanie
- Testowanie
- Programowanie

Planowanie

W XP planowany jest wyłącznie krótki odcinek czasu w najbliższej przyszłości.

Ze względu na to, że projekt długofalowo może wymagać zmian lub potrzeby klienta ulegną zmianie, proces planowania dotyczy tylko najbliższej iteracji.

Praktyki planowania

- Gra planistyczna - estymacja i określenie zakresu pracy na początku każdej iteracji.
- Metafora - przedstawienie projektu w jasny sposób, zrozumiały zarówno dla zespołu programistów, jak i klienta.
- Klient jako część zespołu - ciągły kontakt, udostępnianie klientowi najnowszej wersji tworzonego oprogramowania, feedback.

Projektowanie

Projektowanie rozwiązań odbywa się tuż przed etapem projektowania ze względu na ich ściśle powiązanie.

Prostota projektu ma się przekładać na prostotę programowania.

Brak dokumentacji wymaga jasnego i przejrzystego kodu, który sam w sobie staje się dokumentacją.

Praktyka projektowania

- Prostota - oprogramowanie projektowane w jak najprostszym możliwym sposobie, usuwanie złożoności.

Testowanie

Wykorzystywanie testów jednostkowych pisanych przez programistów w celu sprawdzenia poprawności ich kodu.

Wykorzystywanie testów funkcjonalnych, sprawdzających poprawność funkcjonalności zleconych przez klienta.

Praktyka testowania

- Testowanie przed programowaniem - zautomatyzowane testy pisane są przed implementowaniem funkcjonalności.

Programowanie

Najważniejszy etap w XP.

Programowanie zajmuje najwięcej czasu
i jest kluczowe dla projektu.

Praktyki programowania

- Częste wydania - nowe wersje dla klienta w krótkich odstępach czasowych.
- Refaktoryzacja - uporządkowanie struktury kodu, zachowanie spójności i klarowności.
- Standard kodowania - wspólne dla wszystkich programistów konwencje pisania kodu.
- Ciągła integracja - nowe funkcjonalności integrowane są jak najczęściej z całością systemu.

Praktyki programowania

- Współwłasność kodu - każdy programista może dokonywać zmian w dowolnym miejscu i na dowolnym etapie rozwijania projektu.
- Praca w parach - jedna osoba programuje, druga osoba sprawdza i sugeruje nowe rozwiązania.
- Brak nadgodzin - programiści pracują maksymalnie 40 godzin tygodniowo.

Zalety XP:

- Priorytetyzacja zadań, prostota, rozwijanie projektu "od ogółu do szczegółu".
- Krótkie iteracje i częstsze wydania, które przekładają się na szybszy feedback i wyłapywanie nieścisłości.
- Programowanie w zespołach dwuosobowych pozwala na szybsze rozwiązywanie problemów programistycznych.
- Poleganie na komunikacji werbalnej, co może być zaletą, ale...

Wady XP:

- ...również wadą, ponieważ nie istnieje formalna dokumentacja.
- Dalsze rozwijanie projektu bez dokumentacji może okazać się problematyczne.
- Projektowanie rozwiązań biorąc pod uwagę tylko krótką perspektywę czasową, może skutować długim technologicznym.
- Ciągła dostępność klienta w celu odpowiadania na pytania developerów bywa niemożliwa dla zleceniodawcy.
- Zespół programistów powinien wykazywać się umiejętnościami interpersonalnymi, pozwalającymi na ścisłą kooperację.

Podsumowanie

Programowanie ekstremalne pozwala na stworzenie w krótkim czasie kolejnych wersji produktu dla klienta.

Wymaga jednak od zespołu dobrych umiejętności komunikacyjnych i technicznych, a od klienta zaangażowania w proces tworzenia.

Bibliografia:

K. Beck, *Extreme Programming Explained: Embrace Change*, Addison-Wesley, 2018.

D. Wells, *Extreme Programming*,
<http://www.extremeprogramming.org> (dostęp marzec 2022).

A. Kolm, *Zarządzanie projektami IT*,
<http://zarzadzanieprojektami.it/> (dostęp marzec 2022).